Anul al 34-lea — 24 Ianuarie 1937. — CENZURAT — No. 4.

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie în anul 1902

Director: Pr. IOAN MOŢA — Foaia apare în fiecare JOI

Orice scrisori pentru Redacţie, să se trimită pe adresa: RED. „LIBERTATEA", ORĂŞTIE (jud. Hunedoarei)

Cererile de abonare şi banii pentru foaie, se trimit pe adresa: ADMIN. „LIBERTATEA" (MOŢA) BUCUREŞTI I., Calea Victoriei 63.

„Libertatea" este: Proprietatea familiei moştenitoare a lui Ion I. Moţa

Un exemplar 2 Lei

Dragii noştri morţi în războiul Crucii, din Spania

Dr. ION I. MOŢA, ofiţer de rezervă în Regimentul de Gardă, (cu coroana regală pe epoletul de pe umăr), ieşit cel dintâi în şcoala de ofiţeri a anului său. Advocat. De 35 ani... Doctor în Drept dela Universitatea din Grenoble (Franţa).

Dr. VASILE MARIN, advocat, Doctor în Drept dela „Sorbona" Paris; ofiţer de rezervă.

COPIII LUI ION I. MOŢA, Mihai şi Gabriela de 8½ şi 7 ani.

Veste zguduitoare ne-a adus ziua de Vineri, 15 Ianuarie a. c.: că doi din cei 7 legionari cari s'au dus ca voluntari în lupta naţionaliştilor din Spania împotriva comunismului diavolesc, — au căzut, murind moarte de eroi ai Crucii, pe câmpiile de luptă dela Mahadahonda (sub Madrid). Ei sunt: Prim-redactorul nostru Dr. ION I. MOŢA, advocat, şi soţul său bun şi drag Dr. VASILE MARIN, advocat, ambii din Bucureşti.

— ION I. MOŢA, în scrisorile sale trimise »Libertăţii« sale dragi de pe vaporul »Monte Olivia«, îşi arată credinţa sufletului său în cuvintele:

„Omul doar' nu a fost născut pentru a trăi numai decât un număr nu ştiu câţi de ani, — *CI PENTRU A SE APROPIA DE DUMNEZEU PRIN FAPTELE VIEŢII SALE!..*" (Vezi Scrisoarea lui către părinţi).

Iar în altă scrisoare de pe vapor, scrie chiar voios, ba chiar fericit, că a întâlnit în calea sa în 3 locuri pe Arhanghelul Mihail, viteazul şi biruitorul Inger, ocrotitorul Legiunii şi însufleţitorul legionarilor, la Hamburg, la Lisabona, la Toledo, — şi încă undeva. Ii părea că acela le iese anume în cale trimis de Dumnezeu, ca să-i încălzească în drumul lor şi să-i ocrotească.

Aşa a şi fost: Arhanghelul a mers cu el, a plutit deasupra şi în tranşeele dela Mahadahonda, din mijlocul focului năpraznic, l'a învelit în aripile sale şi ridicându-l de pe pământ, — l'a „apropiat de Dumnezeu".

— Dr. VASILE MARIN, advocat tânăr, din Bucureşti, Doctor în Drept dela »Sorbona« din Paris, era unul din cei mai buni şi cinstiţi advocaţi ai Bucureştilor, suflet curat, plin de dragoste de neam şi de lege, pentru cari nu cunoştea osteneală, nici cruţare. Aflând că »Totul pentru Ţară« e partidul politic cel mai apropiat de inima şi de sufletul său, s'a înscris aci »legionar" şi pentru purtarea lui plină de zel creştinesc, a fost ridicat şef al legionarilor din Bucureşti, ba din judeţul Ilfov, — cari stăteau sub ordinele lui. Toţi legionarii îl ascultau şi-l urmau bucuros, fiind el om plăcut, cuprinzător şi drept cu toţi.

Atunci, când a auzit că Ion I. Moţa pleacă cu încă 6 soţi în Spania, şi pe el nu l'au invitat, — s'a dus la şeful lor, d. Codreanu, şi i-a spus:

— Căpitane! De când slujesc Legiunea, nu ţi-am cerut nimic, nici măcar un pahar de apă. Acum îţi cer cu stăruinţă un lucru şi acesta să mi-l dai: să mă laşi să plec şi eu cu Moţa în Spania!

Dl Codreanu, ca să nu se spună că se împotriveşte duhului de vitejie a legionarilor, i-a răspuns:

— Ai voia mea. Vei merge cu Moţa...

Aşa a fost el al 7-lea, şi cu Generalul în frunte 8.

Şi Vasile Marin a plecat fericit cu soţul său de soroc şi de noroc!.. Impreună s'au dus, împreună şi-au pus piepturile tinere în faţa valurilor de foc bolşevic, şi, trimiţând ei moarte în zeci de crunţi vrăşmaşi, izbiţi au fost şi ei de gloanţe rătăcite dela aceia şi — împreună au căzut ca doi fraţiori buni, şi sufletele lor împreună înălţatu-s'au la Domnul, căci Arhanghelul care-i iubea pe amândoi, i-a învălit în aripile sale şi — »i-a apropiat de Dumnezeu"...

Generalul Cantacuzino la păr. Moţa din Orăştie

Ce spune că a văzut, cum au fost primiţi în drumul spre Spania: Cum au rămas acolo cei 7

Luni în 11 Ianuarie, Generalul Cantacuzino-Grănicerul a venit anume la Orăştie, pentru a cerceta familia părintelui I. Moţa, şi în deosebi, — asta a spus'o de mai multe ori — pentru a vedea pe mama lui Ionel Moţa şi a căuta să-i linişteească gândurile, cari îi vor sta, negreşit, tot la fiul său iubit, dus la război în Spania... Căci, spunea, Ionel l-a rugat repeţit, la despărţire, să caute să meargă la Orăştie să întărească inima mamei sale, pe care o ştia atât de simţitoare şi să o liniştească arătându-i, că are şi el, Ionel, şi toţi nădejdea cea mai bună, că D-zeu îi ocroteşte, după înţelepciunea Sa de sus şi după voia Sa, care — ea să se împlinească!

Şi a povestit Generalul cu bunătate de părinte, tot drumul lor spre Spania, arătând ce cald, ce frumos au fost primiţi peste tot pe unde au trecut. In Polonia mai întâ li-s'au dat preţioase semne de iubire: Tineretul universitar naţionalist, la fel cu legionarii noştri, care fusese peste vară în România şi cercetase pe legionarii noştri la Carmen-Sylva, la lucrarea ce o desăvârşeau întărind ţărmul mării, şi unde se legase strânsă frăţie sufletească între ei, — le-au ieşit la Lemberg în cale, salutându-i şi dorindu-le »izbândă!« în drumul lor.

Prin Germania au trecut cât mai fără zgomot, pentru a nu da prilej la »gura-satului« gazetelor »democratice« de acasă, a-i lua în gura lor. Doar într'o prăvălie în care-şi cumpărau ceva mărunţişuri, un vânzător a dat cu socoteală, că cine sunt, şi îndată s'a dus vorba ca o scânteie dela unul la altul şi au fost înconjuraţi de

personalul prăvăliei, care le arăta, prin privire, prin cuvinte, admiraţia şi dragostea, ca unor călători pe un drum atât de scump şi inimilor lor.

Pe vapor toată luarea aminte, ca unor oaspeţi rari şi foarte aleşi.

La ţărmul portughez, trimişii deregătoriilor şi ai armatei, i-au întâmpinat urcând chiar pe vapor pentru a-i primi, a-i servi, a le arăta toată marea preţuire! (Altor oaspeţi de seamă, în calea cărora ies trimişi ai deregătoriilor şi ai oastei, aceştia îşi aşteaptă oaspeţii pe ţărm, primindu-i după coborârea lor de pe vapor, — şi numai la oaspeţi foarte aleşi, înalţi, le merg deregătoriile pe vapor, întâmpinându-i acolo. Ei, bine, această înaltă luare aminte s'a dat soliei sufletului românesc, ce mergea în Spania naţionalistă !).

Prin Portugalia, dragoste caldă pe tot locul, ducere gratuită (fără plată) şi la hotelul unde au fost găzduiţi scurtă vreme, n'au fost lăsaţi să plătească.

In Spania şi mai vârtos. Primiţi ca solie de mâna întâia, însoţiţi pe tot drumul de trimişi ai deregătoriilor, ai stăpânirii naţionaliste, dlui General Cantacuzino i-s'au pus la îndemână pe tot timpul doi ofiţeri spanioli ca însoţitori şi călăuzi. Strălucita primire la Generalul Moscardo, căruia i s'a predat sabia de onoare în faţa unui public foarte numeros şi ales, în mijlocul căruia foarte numeroase doamne şi d-şoare. După-ce Generalul Moscardo a primit sabia şi a mulţumit pentru ea, — a rugat pe Generalul Cantacuzino să se lase fotografiat ţinând ambii de sabia adusă, ca în clipa predării ei.

Generalul Franco i-a primit la fel, cu cele mai calde mulţumiri pentru că aduc din partea naţiunii-surori un semn, că este şi ea, cu sufletul, alături de insângerata naţiune spaniolă, care s'a ridicat pentru a răpune pe diavolul cel ce a sărit asupra lui D-zeu pe acest pământ!

I-a mulţumit, dar i-a arătat că pe d-sa, pe General, nu are putinţa a-l primi în slujba războiului, negăsind chip a-l folosi. Pe tinerii cari vin ca voluntari, îi vor primi şi aşeza la locurile lor, în Legiunea străină, unde vin voluntari din toate ţările, — după rânduiala acelei Legiuni.

*

DRAGII NOŞTRI — SOLDAŢI SIMPLI...

Au trecut apoi să întocmească lucrurile pentru rămânerea celor 7 acolo pe front.

Aici au aflat lucrurile cu totul altfel decum le auziseră. Ei au avut voie să intre în front, să pecetluiască credinţa lor cu primejduirea fiinţei lor, ardeau de dorul *de a lupta aievea* într'un front creştin şi latin, pentru apărarea credinţei creştine şi a Sfintei Cruci a ei. Dar de acasă plecaseră cu învoire de a sta pe front o lună de zile şi apoi a se întoarce acasă pe frontul de aci, unde tot război este cu acelaşi diavolesc vrăşmaş, şi unde e trebuinţă mare de luptători hotărâţi şi tari la suflet.

Insă Comanda Legiunii străine le-a spus: Ne bucurăm de toţi câţi vin, voluntari din toată lumea, în ajutorul Spaniei creştine, dar nu primim voluntari decât pe acei, cari, după ce au intrat între noi, cu gând de luptă, rămân aci până la capătul războiului! Cu d-voastră (ni s'a spus), se va face abatere dela această lege: fiindcă n'aţi venit anume pentru a intra în Legiunea străină, ci cu alt rost (aducerea sabiei de onoare), vă scădem timpul de stat în rândurile noastre, la trei luni. Altfel nu putem. Doar numai instrucţia celor noi durează o lună de zile.

Cei 7 legionari, cari nu s'au dus la plimbare în Spania, ci pentru a-şi dovedi prin luptă aievea *credinţa şi dorinţa lor de biruinţă asupra Satanei*, — dacă le cerea să rămână până la sfârşit acolo, încă primeau şi iscăleau, — cu atât mai vârtos ca să stea »numai« 3 luni. Au iscălit îndată, fără nici o codire!

Şi — au rămas soldaţi ai Legiunii streine.

Acolo li-se recunoştea gradul avut în armata română, dacă aşa doreau.

FRUMOASA LOR ŢINERE LA OLALTĂ.

Dar ei au judecat altfel. Au zis: Şase din şapte inşi, suntem ofiţeri de rezervă ai armatei române, dar unul nu, e soldat-caporal.

Noi nu vrem să ne despărţim unul de altul! Dacă noi suntem ţinuţi ofiţeri, pierdem un soţ, care va ajunge nu ştim unde ca soldat-caporal numai. Iar noi vom fi împărţiţi ştie Dumnezeu unde, pe la felurite Companii sau Batalioane, cari au lipsă de ofiţeri, — şi ne-am risipi, ne-am pierde unii de alţii...

Asta nu! Noi rămânem împreună, ca fraţii, trup lângă trup, suflet lângă suflet.

In acest scop: toţi ne depunem (inlăturăm) gradele noastre de ofiţeri, rămânând soldaţi simpli, cari să fim împărţiţi la un loc, toţi 7 împreună. Aşa, de ne va ajunge în lupte noroc sau nenorocire, suntem la olaltă, ne sprijinim, ne ajutăm, ne scoatem dela orice!

Aşa au făcut: Au vestit Comandamentul Legiunii streine, că nu cer să fie primiţi cu gradele lor de ofiţeri, ci de soldaţi luptători, în rând cu mulţimea luptătoare! Şi de solda de nu ştiu câţi pessetas (bani spanioli) ce o au soldaţii pe zi, mulţumesc şi o lasă »Crucii Roşii« ca să ajute pe alţi năpăstuiţi ai războiului.

Aşa i-au primit. Ca soldaţi simpli, la fel, împărţiţi la »Bandera 6«...

I'a trimis apoi la »instrucţie«, ca pe »recruţi«, căci pentru armata spaniolă, cu limba ei, cu rânduelile ei, — dânşii erau »recruţi«, oameni noi.

I'au dat pe mâna unui instructor militar, care, neştiind prea bine pe cine are în faţa sa, s'a purtat cu ei cam ca şi cu — »recruţii«... Dar după întâia zi de »instrucţie«, s'a simţit dator a le spune:

„Ei, bine, dar d-voastră aţi învăţat într'o zi, cât alţii (voluntari de alte naţii şi limbi) în patru săptămâni...

De aceea şi instrucţia lor a durat abia 11 zile, şi-au fost trimişi în rândurile armatei luptătoare, cum se doreau.

— Aşa apoi, cât au stat, aproape o lună întreagă, de fapt în rândurile armatei luptătoare, trimişi colo, ba colo, pe front, unde era mai mare lipsă de ajutor armatei din liniil[e] foc, — ei au fost to[ţi] olaltă, la bine, la rău pace sau la spaime, mâncare sau la foame care este destulă în răz[boi].

Aşa lângă olaltă era în tranşeele atât de [pri]mejdioase şi de primejd[ioase] dela Majadahonda, — [a]proape de zidurile de M[...] zăzi ale Madridului, ş[i a]colo şi-au împlinit — [no]rocul lor, misiunea lo[r].

Şi erau hotărâţi să [pe]cetluiască cu sânge ro[mâ]nesc, legătura dintre su[fle]tul creştin şi latin al a[ce]stui neam şi sufletul la[tin] creştin şi latin al pop[oru]lui spaniol, — şi au [fă]cut-o din belşug, văr[sând] ca dintr'un potir de a[...] sângele cel mai scump [al] celor plecaţi pentru a f[ace] această dovadă! Sân[gele] lui Ionel Moţa şi a fră[ţiorului] rului său Vasile Ma[rin] s'a scurs şi a intrat ad[ânc] în pământul de pe [...] dădeau asalt asupra s[...]niilor. Peste acel loc arde în nopţi flacăra [al]bastră, care arde şi se[...] de asupra locurilor în [care] zac comori nestemate!

Arhanghele Mihail, [c]e i-ai întâmpinat în dru[mul] lor, i-ai însoţit în calea spre biruinţă sau moa[rte], care i-ai înfăşurat în [a]ripile tale şi i-ai »apro[piat] de Dumnezeu« aşa pre[cum] îşi doreau, — ia-i sub [o]crotirea Ta şi acolo în [...] închinându-i în faţa Tro[nu]lui spre care îşi avea[u] ţintiţi ochii sufletelor [...] încă de aici de pe păm[ânt] şi roagă pe Tatăl Cer[esc al] lor, să-i primească cu [bu]nătatea lui de sus, în j[urul] Tronului Său, lângă c[are] atâta s'au dorit...

Dorinţa lui Ion I. Moţa privitoare la înmormântarea legionarilor

De pe vaporul, care îi ducea pe cei 8 legionari spre Spania, răposatul nostru Primredactor ne-a trimes odată, printre alte articole, şi unul despre ARHANGHELUL MIHAIL — dela HAMBURG.

Acest articol noi l-am publicat în numărul de Crăciun al foii, fără a da însă sfârşitul lui, în dreptul căruia Ionel Moţa scrisese pe margine:

„ACEST PASAGIU NU VA APĂREA DECÂT DACĂ, PÂNĂ LA APARIŢIE, CADE VRE-UNUL DINTRE NOI".

Acum, când au căzut nu numai unul, ci doi, sau poate şi mai mulţi, dăm publicării acest pasagiu. Iată-l:

„Şi de aceea, dorinţa legionarilor, cari poate vor cădea luptând pentru Cruce pe pământul spaniol, este, de a fi aduşi să odihnească în ţară într'un loc în care să fie strânşi, cândva, şi ceilalţi legionari căzuţi în lupte pe pământul românesc. Iar în mijlocul acestui loc de odihnă să fie pusă de strajă o statue a Sfântului Arhanghel Mihail, asemănătoare aceleia din Hamburg, sau poate chiar o copie a ei.

Căci de vreme ce ne-a întâmpinat pe noi, înseamnă că nu este străină de sufletul nostru, deşi e făcută de mână străină, străjuind pământ străin".

1 Decemvrie 1936, pe vaporul „Monte Olivia", spre coastele spaniole.

Ion I. Moţa

La moartea lui Ionel Moţa şi V. Ma[rin]

de VASILE MILITA[RU]

Cu ochii potopiţi de lacrimi cu sufletul de jale frânt,
Incerc — şi nu găsesc cuvânt —
Să plâng străfulgerarea voastră şi măreţia să v'o cânt!...

O, sfinţi Arhangheli de lumină, ce v'aţi suit atât de sus,
Căzând pe veci, ca să se 'nalţe în slavă Crucea lui Iisus
Adânc pilduitoare jertfă şi'n veci de măreţie rară
Rămână — ţării temelie, — iubirea voastră pentru Ţară!..

Al sufletului vostru vultur — ce-atât azur sub aripi simte
Găsind că graniţele Ţării, cu cerul lor, îi sunt prea strimt[e]
Zburat a peste ţări şi ape,
Mânat de apriga lui pară,
Să 'nfrunte oştile Satanei; din flăcări pe Iisus să-L scap[e]
Şi să-I ridice noui Altare în mult iubita noastră Ţară!...

Şi vulturul cu suflet mare şi cu de neam iubire-adâncă,
Asupra oştilor Satanei căzu, ca peste viermi o stâncă,
Şi, biruind prin jertfa-i sfântă, — din lumea 'n care toate pier
Mărețe, sufletele vulturi s'au înălţat apoi la cer, —
Sus, sus, —

Ducându-şi flacăra curată la Tronul Sfântului Iisus...

Fiţi binecuvântaţi de-Acela cu chip şi zâmbetul senin,
In dreapta căruia 'ntre îngeri sorbiţi al veciniciei plin,
Arhangheli mânioşi de foc,
A căror aripi urlaşe n'au mai avut în lume loc!..

Rodească jertfa voastră sfântă,
Pe care îngerii o cântă;
Ridice-se de pretutindeni asemeni sfinţi cu spade lucii,
Să fulgere 'n vrăjmaşii Crucii;
Ca nişte spice
Toţi să pice
Şi'n veci să nu se mai ridice!..

Iar Ţara voastră, pentru care v'aţi dat al sângelui prinos,
Să suie culmi de măreţie, în veci sub Crucea lui Christo[s]
Cu-Altare de lumină plină, cum aţi visat-o voi mereu,
Arhangheli, care staţi de pază, la porţile lui Dumnezeu!.

Cărturarii din Cluj despre I. Moța și V. Marin

Cărturarii din Cluj au cele mai măgulitoare cuvinte despre însușirile mari, pe cari le-a avut răposatul nostru prim-redactor. Uniii dintre ei au ținut, drept aceea, să ne scrie, în legătură cu moartea scumpilor noștri morți, următoarele rânduri:

Dl profesor universitar SEXTIL PUȘCARIU scrie:

Precum legionarii români și-au vărsat pe vremuri sângele în numele civilizației la Dunăre și Olt, așa și-au dat viața, tot pentru triumful civilizației, legionarii români în Spania, țara de origine a împăratului Traian.

Acest prisos de recunoștință față de strămoși a fost adus cu acel admirabil spirit de sacrificiu pe care-l aveau odinioară cruciații. Și tot un fel de cruciată e cea în care au căzut Ionel Moța și Vasile Marin. Atât doar, că de astă dată Răsăritul a plecat spre Apus să-și facă datoria față de Dumnezeu „în al cărui obraz se trage azi cu mitraliera".

Nu cunosc cuvinte mai frumoase decât cele scrise de Ionel Moța părinților săi din drum: „Nu e adevărat ce spuneau unii, că rămas în țară puteam fi mai de folos, și eu și soții câți am luat acest drum, luptei de acasă. Biruința morală pe care noi o vom câștiga în Spania — cu orice jertfe! — va fi mai mare pentru lupta națională, decât tot ce am mai putea face în restul vieții noastre, ba și dincolo de ea. Acesta e adevărul!"

De sigur că Ionel Moța, cu marile lui calități intelectuale și morale, era predestinat să săvârșească fapte mari și la el acasă. Dar mai presus de fapta în momentul și locul potrivit, este PILDA cea mare, izvor a nenumărate fapte, în afară de margitile vremii.

La mormântul lui Ionel Moța își pleacă genunchii un bătrân, mulțumind lui Dumnezeu, că l-a învrednicit să simtă spiritul nou care suflă cu tărie peste țara noastră iubită.

D-l profesor univ. ION LUPAȘ, fost ministru:

Astăzi, la sfânta slujbă a parastasului din catedrala noastră clujeană, înălțând rugăciuni către Părintele milostivirii pentru odihna sufletească a fraților noștri căzuți într'un avânt eroic pe frontul de luptă creștină dela Madrid, fără să vrem, ni-a sburat gândul spre versurile scrise de răposatul Alexandru Vlahuță în refugiul din Moldova, la răscrucea cumplitelor încercări ale neamului nostru:

Fii binecuvântată, fecundă suferință,
Tu ce ne ești trimeasă de veșnica Dreptate
Să curăți neamul nostru de vechile păcate
Să faci din el o 'ntreagă și singură ființă

M'ai învățat, durere, ce e să ai o țară !
Și'n inima-mi rănită adânc ți-ai scris cuvântul
Cu sânge și cu lacrimi va să frământi pământul
Din care aștepți viața cea nouă să răsară...

Pentru a face să grăbească sosirea mult așteptatului răsărit de viață nouă asupra țării și a neamului nostru, a alergat scumpul și neuitatul fiu al păr. Moța la luptă ca un neînfricat ostaș al lui Christos și nu a șovăit o singură clipă de a-și închina viața cu toată comoara de speranțe a tinereței sale, încă netrăite, drept cea mai curată și mai sfântă jertfă pentru biruința crucii în sângeroasa încăerare dintre fiii luminii și ai întunerecului, dintre apărătorii creștinătății și dintre orbiții de patima și de duhul satanic al distrugerii ca turma de dobitoace din latura Gherghesenilor.

Inainte de a-i fi stâns viața glonțul ucigaș al celor fără Dumnezeu, gândul lui va fi alergat, într'un ultim avânt eroic, peste mări și țări, spre cei doi îngeri de copilași acum orfani de tată — și spre îndurerata lui soție, trimițându-i în chip de mângâiere Dumnezeescul cuvânt al Scripturii: Eu merg în calea lumii, iară tu întărește-te și fii bărbată, păzește căile Domnului și legile și poruncile și judecățile lui și mărturiile lui, precum este scris, ca să fii fericită în toate câte vei lucra și ori unde te vei întoarce.

Iar pentru inima, sfâșiată de sabia durerii, a scumpei sale mame pare a fi destinat cuvântul tipărit la 7 Decemvrie 1933, cu prilejul asasinării legionarului Virgil Teodorescu din Hârșova, pe a cărui smerită și jalnică maică cerca să o mângâie scriind: să știi că rodul acestei sfâșietoare nunți e mai plăcut lui Dumnezeu decât rodul de prunci, cu care ți-ar fi înseninat obositele bătrâneți...

In sfârșit pe păr. Moța și pe noi toți cari ne obișnuiserăm a-i prețui condeiul aprig și caracterul dintr'o bucată, a ținut să ne vestească, de mai înainte prin **Cuvântul studențesc** dela 1 Ian. 1936, despre ceeace urma să se întâmple cu un an mai târziu publicând atunci despre **„Măsura creștinătății noastre"** aceste memorabile cuvinte de spovedanie și de iresistibilă pornire spre jertfă creștinească deplină:

„Nu știu ce vor zice teologii, despre a căror știință n'am multă cunoștință, dar **măsura învierii noastre interioare, măsura creștinătății noastre vii, eu o văd mai ales în măsura jertfei pentru binele altora: a unei jertfe personale liber, cu dragoste și cu elan consimțite**, fără gând la respectarea formală a nu știu căror reglemente bilaterale dintre noi și Dumnezeu... Dacă ochiul nostru ar putea pătrunde zările cerești, în mijlocul cărora se va coborî în curând Mântuitorul pe pământul românesc, el ar vedea, alături de Mântuitorul și de sfinții Bisericii, **toate sufletele de viteji**, cari s'au jertfit bucuros și conștienți pentru a ajuta pe deaproapele lor: **n'ar lipsi nici Horia, nici Tudor, nici Avram Iancu, nici Brâncoveanu**, nici mulțimea celor cari s'au jertfit cu adevărat din toată comoara sufletului lor. Căci în ei mai mult decât în alții creștinătatea a fost vie, ei mai mult decât alții s'au integrat în comunitatea Bisericii creștine, formându-i trupul viu, împlinit". Nu vor lipsi de acum înainte din ceata fericiților sălășluitori în zările cerești ale creștinătății nici Ionel Moța, nici tovarășul său de credință și de jertfă: Vasile Marin.

Prin neprețuitul elan al jertfei sale personale, liber consimțite, pentru triumful crucii lui Christos, iată-l deci și pe unicul fiu al părintelui protopop Ioan Moța din Orăștie integrat cu desăvârșire în această comunitate sfântă, din ale cărei dumbrăvi de lumină neînserată Vă trimite, în chip de recunoștință pentru tot binele ce i-ați făcut și pentru toată grija ce veți împărtăși văduvei și orfanilor săi cu deopotrivă dragoste ca și lui — bine cuvântarea cerului, rostită prin cuvintele străbătute de atâta mireasmă duhovnicească din „Apostolul" lui Octavian Goga:

„Cuvine-se hirotonirea cu harul
Cerurilor ție,
„Drept vestitorule apostol al
unei vremi ce va să vie!"

Cluj, 17 Ianuarie 1937.

Dl Prof. TITUS MĂLAI:

Invelit în aripile de smaragd ale Arhanghelului, pleacă înspre sferele de azur ale eternității sufletul visător al vajnicului și tânărului erou Ionel Moța. Simțim înfiorați adâncul cât o prăpastie a golului lăsat în urmă.

Ce i o fi atras înspre zidurile de blestem ale Madridului? ... A, da. Scăpărările de jăratec aprins de pe turnurile fortăreței toledane Alcazar. Fluturările tricolorului național al resistenței patriotice comandată de viteazul Moscardo, deasupra potopului necurat al iadului roșu. Răspunsul acestui suflet de cremene, dat telefonic, copilului propriu căzut ostatec în mâna bestiilor comuniste: „Mi-se cere să sacrific onoarea a 11 sute de soldați pentru salvarea vieții tale. Fiind spaniol și creștin, tu știi dinainte că nu pot să accept un asemenea târg. Pregătește-te de moarte fiul meu, strigând: Trăiască Spania, trăiască Hristos;"

Imi închipuiesc cum aceste sfinte clocote de văpaie patriotice au sguduit până în adâncuri inima de sensibilitate angelică a dârzului ardelean din școala lui Horia.

Ionel Moța sabie voia. Praf de pușcă, ropot de mitraliere nemiloase, sgomot asurzitor de tancuri, tunet de bombe. Infruntarea morții o dorea. Intru apărarea civilizației creștine, plantată pe pământul sfânt al Spaniei prin mâna Romei Eterne...

A voit cu orice preț să se asocieze armatelor cruciate, cari cu veacuri înainte au prins armele pentru salvgardarea altarelor legii creștine.

Cine putea să-l împiedice sau să-l abată dela acest gând al jertfirei de sine?... Și cine nu știa dintre cei ce-l cunoșteau de aproape, că Ionel Moța odată intrat pe frontul de onoare, nu înțelegea Doamne ferește să lasă neatins, ci mai curând să se îmbrățișeze cu moartea, de dragul biruinții Crucii asupra puterilor deslănțuite ale întunerecului?...

Pentru a pleda cauza lui Hristos de pe jertfelnicele catedralelor **Spaniei** creștine pleacă avocatul Moța, feciorul admirabilului protopop ortodox de răsboinică blândeță dela Orăștie. Viața sa fragedă o dă ca supremă ofrandă în încleștarea încruntată a luminii creștine cu molohul satanic al comunismului, sumuțat de iadul iudelor francmazonice.

Imi stăruie încă în suflet rezonanța glasului delicat a lui Moța dela conferința sa din 23 Februarie a. tr. ținută la Academia de Agricultură din Cluj, în fața unui public de multe mii de oameni. Veniseră mulți de toate nuanțele să asculte cuvântul autorizat al doctrinarului mișcării legionare. Descria pe omul nou ieșit din școala legionară, adversar temut al venalității politicianiste. Visă o Românie nouă, asemuitoare unei catedrale medievale, unde fiecare detaliu trebuie să slujească splendida armonie stilară a întregului. Iar cuvântul de încheierea conferinței a fost acesta: „Poate noi cei de azi vom fi sacrificați, dar biruința este sigură".

Era o presimțire cu farmec profetic. S'a prăbușit unul din cei mai falnici copaci din codrul verde al nădejdilor noastre de mâne, sacrificiu primăvăratic în umbra basilicilor spaniole.

Sacrificiul lui pare fulger care luminează deodată întreg pământul scump al țării noastre, face să tresară din morminte toți eroii martiri ai ideei creștine și naționale.

Iar în lacrimile ce umezesc ochii unei tinere soții și ai celor doi îngerași orfani de tată, citim ca într'un tablou ceresc toată învolburarea **vrerilor** noastre de a înălța totuși palatul crezului nostru împurpurat, într'aurit și azuriu: România Legionară.

D-l profesor universitar DAN RĂDULESCU:

La temelia Sfintei Mânăstiri a Curții de Argeș, legenda pune jertfa unei vieți scumpe meșterului care a clădit o.

Ca în toate marile străvechi tradiții populare, legenda ascunde un etern și tragic adevăr: nimic măreț, frumos și durabil nu se clădește și nu dăinuește fără jertfă, fără supremul prinos al marii credințe. Grozava temeinicie a acestui adevăr ne-o arată însuși biserica lui Cristos: ca să ne dăruiască mântuirea s'a jertfit pe Sine chinului și morții. Dar tocmai prin aceasta de 2000 de ani și cât va mai dăinui omenirea, jertfa Lui și Crucea, simbolul ei, au fost temelia credinții și pârghia ridicării spre Dumnezeire.

* * *

In alcătuirile perimate, putrede de nedreptăți și de păcate ale statelor moderne, microbii sociali și ai bolșevismului iudaic au pornit să ucidă în om tot ce e nobil și-l ridică deasupra bestiei primitive: iubirea de familie, de neam și Țară, virtutea și mărinimia, credința în Dumnezeu și în Biserica lui Christos. Nici una din aceste înjosiri ale sufletului omenesc nu însemnează un pas spre un plus de omenire și dreptate, ci îndobitocirea neamurilor pentru a le putea robi lui Israel.

Impotriva acestor primejdii de moarte s'au ridicat aici, din neamul nostru, pătrunse de misiunea lor, marile suflete legionare.

Misiunea lor cerea să zguduie sufletele, să deștepte conștiințele și să adune în mănunchi puterile curate, pentru lupta cea mare împotriva pieirii neamului, a neamului care niciodată n'a fost în primejdie mai grozavă ca acum.

Iar când au pornit alături de Căpitanul lor, erau mai puțini decât Apostolii lui Christos, și cel dintâi dintre ucenicii și apostolii mare credințe era Ion I. Moța.

O mână de oameni a creiat Legiunea așa cum e azi: putere vie și unica nădejde de mândrie și renaștere a neamului nostru.

Care a fost taina biruinței lor de până acum, împotriva unei lumi de ură, orbire și păcate, înarmată cu toate puterile banului și statului?

Credința și jertfa de fiecare clipă a întregii lor făpturi. Ele au făptuit minunea.

Dar pe măsură ce crește valul renașterii la conștiința a unui neam, vorbele puterii distrugătoare se îndârjiau împotriva Legiunii, iar primejdiile creșteau în lumea întreagă pentru neamuri și Cruce, creșteau și pentru neamul românesc. Iar la aceste primejdii crescânde, trebuiau să crească în suflete și puterile mântuirii. Dar puterile sufletești nu se **deșteaptă** cu vorbe și discursuri ci prin sguduirile de conștiință, cutremurate de marile jertfe.

Astfel în Ion I. Moța, primul cavaler al Bunei Vestiri, primul dintre frații de luptă ai Căpitanului, în sufletul de Arhanghel luptător, a încolțit ideia marei jertfe:

Intr'un colț al lumii puterile Fiarei pângăresc altarele credinței și vor să clădească nouă cetate satanei iudaice.

„Pentru Tine, Doamne,
„vreau să pornesc cu
„câțiva dintre cei mai
„buni și curați camarazi,
„să-țidăm sângele și via-
„ța noastră, să ne jertfim
„acolo pentru Crucea, vir-
„tutea și credința pentru
„care am luptat și aici.
„Iar dacă tu primești jertfa
„mea întreagă, e semn că
„mi-ai binecuvântat lupta,
„căci sufletele legionare
„și câte suflete mari și
„bune vor fi în țara mea,
se vor întări prin ea!"

Și Dumnezeu i-a **primit** jertfa. Ion I. Moța cel dintâi dintre legionari, a căzut acolo. Și alături de el, camarad și în moarte Vasile Marin. Și sufletele tuturor legionarilor s'au **cutremurat** până în străfunduri, ca niciodată mai adânc... Iar prin focul durerii, credința legionară și puterea ei ating acum culmi pe cari nu le-a cunoscut.

Ion I. Moța și Vasile Marin! In pragul mare și suprimei împlinirii, v'ați jertfit pentru dăinuirea **operei** legionare, pentru dăinuirea credinței creștine și a neamului vostru.

Un erou fără pată și prihană, aduce rămășițele pământești ale eroilor, în pământul strămoșesc, lor atât de drag

„Am dat lui Dumnezeu pe cei mai buni copii ai Neamului nostru"

CORNELIU Z. CODREANU

Dorul şi grija de cei de-acasă, alui Ion I. Moţa

Nu ştiu cât de des scriau de-acolo din depărtare, celor iubiţi ai lor de acasă, ceialalţi legionari, — negreşit că foarte des şi dânşii, — dar despre Ionel Moţa ştim că scria foarte des, poate zilnic, celor iubiţi ai săi de-acasă: soţiei pentru ea şi copilaşi, la Bucureşti, părinţilor la Orăştie, şi „Libertăţii" sale dragi la Cluj (unde se tipăreşte).

Scria şi aştepta scrisori dela ei. Dorul de a primi o vorbă de-acasă, un şir dela iubiţii săi, dela copii, dela părinţi, — trebue că îl ardea, foarte. Şi dorea şi — nu primea! I-s'au trimis scrisori la Burgos (toate restante), şi cel cui va fi lăsat să i-le scoaţă, le va fi scos, dar a le face să ajungă pe front era foarte greu sau peste putinţă. Ele trebuiau să treacă prin o cenzură, cetire înainte şi îngăduire a-i merge, — şi cum acolo cenzor priceputor de limbă nu aveau, scrisorile stăteau de-o parte până ce vor putea fi cenzurate (poate prin vre-o Legaţie).

I s'au trimis pe front la „Bandera 6", în care era; — aceeaşi soartă. Auzim că n'a primit nimic.

Dar scrisorile ca scrisorile, — însă nici banii trimişi lor, nu le-au sosit! Ei au mulţumit de plătuţa lor de soldaţi şi n'au primit'o, ştiind că vor primi de-acasă bani, şi li s'au şi trimis, dar auzim că n'au primit. Aşa reese din cea din urmă scrisoare a lui Ionel Moţa către familie.

Părinţii au primit cea din urmă scrisoare dela el, o carte poştală pusă la 1 Ianuarie, plecată din Toledo, (oraş din jos de Madrid, la spatele liniei în care se aflau legionarii sub porţile Madridului). Era scrisă nemţeşte (ca şi alte două de mai nainte) şi trecută prin „Cenzura Militar" (aşa se spune pe spanioleşte, ca româneşte, dar Ă dela urmă lipseşte). — In asta spunea părinţilor să-i scrie pe adresa: Legaţiunea Română din Lisabona (Portugalia) unde se vede că aranjaseră lucrurile ca Legaţiunea portugheză să facă să-i vie scrisorile după care însetа sufletul lui. Scrisorile să-i meargă cu avionul (cât mai repede).

In ziua când părinţii au primit scrisoarea cu noua adresă, i-a şi scris o carte poştală gata a fi pusă seara la poştă şi să plece la Bucureşti şi de acolo cu avionul, — dar tot atunci a sosit ştirea telefonică din Bucureşti, că „Ionel e grav rănit", nespunând părinţilor adevărul deplin dintr'una...

Aşa ultima scrisoare a mamei, adresată iubitului său fiu îndepărtat, s'a oprit la Bucureşti la casa lui, s'o păstreze la acea casă ca cea din urmă scrisoare a mamei iubitoare către fiul, care însă părăsise, cu viaţa sa pământul unde îi căuta cuvântul şi sărutarea mamei...

VEŞTI

Ceilalţi cinci legionari sunt răniţi. Gazetele de Luni 18 Ianuarie scriu că ceilalţi cinci legionari rămaşi în viaţă: Pr. Dumitrescu, Ing. Clime, Dobre Bănică, Alex. Cantacuzino şi Neculai Totu, sunt toţi răniţi şi se găsesc internaţi în spitalele din Toledo. Dar acum se găsesc în afară de orice pericol, după îngrijirile medicale primite în spital.

*

Dl General Cantacuzino, care a plecat spre Spania în 16 Ianuarie, va aduce în ţară — pe lângă rămăşiţele pământeşti ale celor doi scumpi morţi — şi pe ceilalţi cinci legionari, în caz că nu sunt aşa de greu răniţi şi poi să părăsească spitalul.

*

Câţi morţi au căzut în luptele în cari şi-au găsit moartea cei doi voluntari români. Cele două batalioane ale Banderei a 6-a Tercio, formate numai din voluntari străini, au fost aproape complect nimicite în luptele dela HUMERA şi MAJADAHONDA.

Batalionul I, în care au luptat Ion Moţa, Vasile Marin şi Bănică Dobre era alcătuit din 1100 oameni. După luptele dela MAJADAHONDA n'au rămas în viaţă decât 129. Restul au căzut cu toţii, omorâţi de tancurile sovietice.

Din batalionul II, în care se găseau Ing. Clime, N. Totu, Al. Cantacuzino şi Pr. Dumitrescu, după luptele dela HUMERA au mai rămas în viaţă din 1450 de luptători, numai 534.

Legionarii români au luat astfel parte la luptele cele mai crâncene cari s'au dat pe frontul din jurul Madridului.

Baroul advocaţilor din jud. Ilfov, chemat să-şi arate durerea sa...

Baroul advocaţilor (Insoţirea lor cea mare) din judeţul Ilfov şi capitala Bucureşti, ca şi Societatea advocaţilor români creştini din ţară, — au chemat pe Luni ce trecu, la 17 Ian, adunarea generală extraordinară a lor, pentru a-şi arăta, din sfatul lor, jalea şi durerea pentru pierderea tinerilor advocaţi Ion I. Moţa şi Vasile Marin, membri preţuiţi ai Baroului, căzuţi pe front în Spania pentru biruinţa gintei latine şi a creştinătăţii. S'au rostit vorbiri pline de adânci sinţăminte, stropite cu multe lacrimi, — şi scumpii morţi fiind arătaţi ca model de oameni ce s'au ştiut jertfi pentru o credinţă a lor, întru îmbunătăţirea viitorului neamului lor iubit.

LEGIONARII DIN TOATĂ ŢARA

au ţinut Duminecă în 16 Ian. parastase în bisericile lor, înălţând rugăciuni pentru sufletele scumpilor lor ostaşi morţi.

*

VOR FI ADUŞI ACASĂ

Sâmbătă dimineaţa au plecat din Bucureşti, spre Spania, dl. General Cantacuzino şi dl Inginer Virgil Ionescu, pentru ca să aducă în ţară sicriile cu trupurile celor doi legionari morţi ca eroi, — spre a odihni în pământul ţării pentru care au murit.

Da, în a ţării pentru care au murit!, căci ei şi murind pe pământ străin, au făcut-o din iubirea nemărginită pentru ţara lor, pentru neamul lor, pe cari le văd primejduite, şi ţara şi neamul, de aceeaşi grozăvie comunistă. Ei s'au primejduit acolo pentru a ajuta la înfrângerea hidrei diavoleşti acolo, căci prin aceea, hidra va fi slăbită şi aici!

Vor fi aduşi acasă, aşa se ştie până azi, — tot pe drumul pe care s'au dus: peste Germania şi Polonia. Unii spun că acum şi Franţa le-ar da voie a veni, — morţi — acasă, peste pământul ei, peste care nu i-a lăsat să treacă vii, când mergeau pentru a lupta pentru creştinism... N'a lăsat atunci porunca bolşevismului şi a comunismului atât de tare şi în Franţa.

Ion I. Moţa va fi înmormântat în oraşul în care s'a născut şi a crescut, în apropierea casei părinteşti, — la Orăştie.

Iar Vasile Marin, în Bucureşti, unde îl aşteaptă înfrântă o soţie bună cu un copilaş mitiтel abia doar de un an..

*

Aducerea lor acasă e împreunată cu mari cheltueli: se spune că va costa cam un milion de lei. Dar inimile bune româneşti, zguduite de năpraznica veste, au alergat foarte numeroase la sediul (scaunul) Legiunii, a partidului „Totul pentru Ţară", spre a-şi îmbia sprijinul lor bănesc, pentru a-i aduce negreşit spre odihnă în pământul ţării. In ziua dintâi după ce s'a aflat ştirea şi că e trebuinţă de ajutor în acest scop, s'au strâns în Bucureşti, aproape jumătate de milion lei. Dar până când noi tipărim acest număr de foaie (Miercuri 19 Ian) suma va fi acoperită, şi aducerea lor acasă asigurată.

S'a văzut un lucru minunat: Aceşti legionari, cunoscuţi ca tineri bărbaţi din cei mai de seamă, au fost aşa de iubiţi şi preţuiţi, încât aflând de dureroasa lor pierdere, inimile româneşti toate s'au contopit într'una, şi fără de osebire de faţă politică, au alergat să şi dee obolul pentru a fi aduşi acasă, să nu rămână părăsiţi prin acele străinătăţi depărtate. Foarte mulţi domni ofiţeri au alergat şi au dăruit, ca pentru eroi, fraţi ai lor!

*

Cuiburile legionare din ţară, s'au pus şi ele în mişcare şi aflăm că au adunat, altele mai adună, sume, după putinţă, pentru aducerea iubiţilor soţi răposaţi.

*

Data sosirii sicrielor cu scumpii morţi, o aflaţi din ziarele de zi.

TELEGRAME

cari îşi arată durerea pentru perderea lui Ion I. Moţa, au primit îndoliaţii săi părinţi, dela: Ia. Pr. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae dela Sibiu, dela Prea Sfinţia Sa Episcopul unit Dr. Iuliu Hossu din Cluj, dela Pr. Sf. Sa Episcopul unit Dr. Ioan Bălan dela Lugoj, George Brătianu, Bucureşti, Sextil Puşcariu, Cluj, Prof. Găvănescu, Iaşi, Costică Anghelescu, Bucureşti, Agârbiceanu, Cluj, Corneliu Codreanu Bucureşti, Cornel Georgescu, Mercurea, Dr. Stănîloaie, Sibiu, Consilier Nistor, Sibiu, Prof. pr. Ţincoca, Iaşi, Maior Sinu, director administrativ la „Universul" Buc., Legionarii din Tutova, Petroşeni, Piteşti, Focşani, Haţeg, Geoagiu, Comandor Negru, Bucureşti, Dr. Dragomir, Buzlaş, Dep. Prelipceanu, Fălticeni, Breazu, A. Iulia, G. Niculescu, Iaşi, Dordea, Cluj, Ing. Ionică, Braşov, I. Şerban, Buc., Fam. Radu, Brad, Dăncescu Cernăuţi pt. studenţii ardeleni, Moroianu, Sinaia, Sindicatul Ziariştilor ardeleni, Dr. Maria Economu, Galaţi, Zoica Stângu, Tecuci, Dr. A. Oarcea, Gurahonţ, Prot. p. Gheţie şi preoţii Todea, Picu, Bolz, din Tg. Lăpuş, Pr. Al. Micu, Tecuci, Nistor Lapedatu, Deta, Rom. Lucaciu, Boiu, Danciu Dej, General Văitoianu, Bucureşti, Deputaţii Cuza, Urziceanu, Robu, Oct. Carlan, Bacău, C. Cătuneanu, Cluj, Ilie Lazăr, Copalnic, dr. Ciocan, Valea lungă, Locot. Col. Lăzăroiu şi soţia, Sibiu, dr. Cora Cărpinişan, Braşov, Farmacist Torjescu, Vânju mare, Ioan Lupei, Gurahonţ, familia Georgescu Cluj, Flora şi Liviu Dragomir Cluj, leg. Bărbosu Semlac, Pr. Chivulescu, V. Bolintineanu şi Ioan Popovici Bucureşti, sublt. Iordache Şerban Oradea, dr. George şi Ionel Dăraboiu Lugoj, Virgil şi Voichiţa Damian Timişoara, Em. Comşa Arad, dir. Bucurescu St. Nicolaul mare şi numeroase scrisori dela cei ce l-au iubit şi preţuit.

Prin familia Dr. Bornemisa din Cluj au trimis condoleanţe părinţilor îndureraţi următorii: Prof. univ. Dr. Lupaş, Prof. Dr. Mihail Şerban, Dr. Laurian Gabor, Inginer Simion Vlad, Ing. Dordea, Medic căpitan Dr. Arghir, Dr. Teodor Vidican, Dna Lucaciu-Meruţiu, Dr. Ion Munteanu, Familia Dr. Dominic Stanca, Dr. Alma Popoviciu, Familia Dr. Aciu, Căpitan Ignat, Dr. Ioachim Toiciu, Dr. Braicu, Preot C. Medrea, Prof. Dr. Nicolae Bărbulescu Familia general Păcală, — toţi din Cluj şi Miluţa Lt. col. Dumitrescu şi Vasile Şiclovan din Bucureşti.

Pentru cetitori!

Rugăm ca: Toate scrisorile cu articole, sau cu ştiri pentru pus în foaie, să se trimită numai pe adresa:

Redacţia „Libertatea", Orăştie (jud. Hunedoara)

Aci ele se revăd, se pregătesc pentru pus în foaie şi se va dau la tipar. Cei ce trimit pe altă adresă, îşi întârzie ajunsul scrisorii la scop.

— Toate cererile de abonament, ca şi banii pentru foi, pentru schimbat de adrese, ş. a., să se trimită pe adresa:

Administraţia „Libertatea" (Moţa) Bucureşti, I.
Calea Victoriei 63.

SĂRBĂTORIREA AMINTIRII lui IONEL MOŢA, în Cluj

Amintirea dragului nostru mort a fost sărbătorită în Cluj nu numai de legionari ci şi de alte societăţi.

In şedinţa comitetului *Ligii Antirevizioniste Române, secţia pentru Ardeal*, dl preşedinte profesor universitar *Dr. Ion Lupaş*, a rostit, astfel, o strălucită cuvântare despre însemnătatea morţii lui Ionel Moţa şi despre valoarea scrierilor sale. Comitetul Ligii Antirevizioniste s'a asociat la doliul mare al naţiunii şi a hotărât să intervină la toate secţiile sale din Ardeal şi Banat, ca în ziua îngropării morţilor noştri scumpi ele să organizeze parastase şi să participe cu delegaţi la înmormântare.

TIPOGRAFIA ASTRA S. A. — CLUJ, CALEA MOŢILOR 89